

Петро Куцик,
*доктор економічних наук, професор,
ректор Львівського торговельно-економічного університету,*

Богдан Шевчик,
*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки
Львівського торговельно-економічного університету*

КОНЦЕПТ «ЗРІДНЕНОЇ ПРАЦІ» У СТАНОВЛЕННІ КОГНІТАРІАТУ НОЕКОНОМІКИ ІДЕАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Війна – це невиліковний біль втрат, вимушено нав'язане страждання жертв і нові економічні можливості. Історія людства знає три типи війни: 1) війна за ресурси (окупація території з усіма наслідками: імперіалізм, колоніалізм тощо); 2) релігійна війна (підкорення народу для його подальшої асиміляції через нав'язування відповідного релігійного світогляду); 3) екзистенційна війна (війна за можливість жити у духовних вимірах успадкованої ідентичності).

Московія-Росія вже майже тисячу років (від часів Андрея Боголюбського) веде проти України-Русі перманентну екзистенційну війну, зазіхаючи на Буття і Душу останньої. Початок ХХІ ст. ознаменувався найзапеклішою фазою цієї історичної борні. Вперше за тисячу років з'явився реальний шанс не лише звільнитися від імперського ярма, а й покласти край самій імперії.

Українсько-російська війна ХХІ ст. проходить в умовах функціонування і розвитку постіндустріальних економічних систем штучного інтелекту і цифрових нано-нейро-біо-когні-інфотехнологій із подальшою їх трансформацією в стан нооекономіки ідеаційної культури. Становлення власне нооекономіки відбувається за такими видимими зовнішніми ознаками:

- 1) Технологічне вдосконалення виробництва у напрямку ви-найдження і впровадження системи нульових граничних витрат.
- 2) Витіснення цифровими технологіями та штучним інтелектом людського ресурсу не лише із систем виробництва, а й із сфери послуг.
- 3) За рахунок розширених можливостей електронних систем відбудеться трансформація економіки послуг в економіку вра-

жень, де відтворенню через «архітектуру вибору» підлягатиме не спосіб буття шляхом задоволення потреб у суспільстві масового споживання, а стани свідомості, що розширить потенціал біовлади контролювати не стільки процеси життя, скільки потоки мислення, а отже – колективної волі.

4) Повна автоматизація та комп'ютеризація виробничих процесів у режимі нульових граничних витрат, штучний інтелект і цифрові технології витиснуть із структури вартості не лише компоненту живої, а й уречевленої праці, внаслідок чого вартість перестане бути субстанціональною категорією економічної вартості.

5) Нульові граничні витрати виробництва та емансипація живої праці із структури вартості анулюють апріорний принцип дефіциту, а отже рідкісності.

6) А це означатиме неможливість формування ціни ринкової пропозиції ні за рикардіанською, ні за маржиналістською формулами, а отже – обвал ринкового механізму ціноутворення і «кінець історії» суспільства як ринку.

7) Оскільки за усю свою історію людство винайшло лише два способи обміну, – ринковий і символічний, – то, в умовах колапсу ринкової системи обміну, нооекономіка характеризуватиметься становленням інклюзивних інституцій символічного обміну.

8) Якщо структура ринкового обміну включає дуальну опозицію учасників – попит-пропозиція, – то структура символічного обміну тріалектична: організаційний патерн → посилювальний патерн → гомеостатичний патерн.

9) Оскільки нооекономіка – це спосіб організації господарювання, де основним типом економічної вартості виступає інтелектуальний продукт, то радикально змінюється ландшафт самого поняття «вартість», яке з режиму «дефіциту» переходить в режим «унікальність», завдяки чому нооекономіка із системи виробництва і відтворення повторюваного еволюціонує у систему унікальної мистецької творчості.

10) Радикально змінюється сам принцип підрахунку вартості інтелектуального продукту: процес «виробництва» слова спресовується у часі до миттєвості інтелігібельного одкровення у свідомості автора інноваційного проекту буття, а мить – це абсолютна часова дискретність матеріального буття, менша за секунду тривалість, яка не виражається кількісним показником математичного числа взагалі – то як її (інтелектуальну цінність) рахувати і виражати в грошах?

11) Якщо у системі нульових граничних витрат виробництва і збережеться антропогенний чинник у структурі економічної вартості, то це буде виключно така сфера духовної інтелектуальної творчості, де жодна машина ніколи не зможе замінити людину – сфера творчості слова живої істини, споживною вартістю якого є онтологічна новизна міри знятої суперечності між буттям-і-небуттям як образно-екзистенційний сенс людського призначення у світі у вимірах нормативного ідеалу абсолютного добра.

12) Творцем такого слова буде особливий гатунок інтелектуального капіталу нооекономіки – когнітарій – меритократ суспільства ідеаційної культурної ментальності.

Сучасна екзистенційна війна в Україні виявила імпліцитні ресурси солідарної волі нової якості соціального капіталу – волонтерство. Наступний крок – синергія інтегральної волі соборної ідентичності на основі слова онтологічної новизни якісної досконалості буття, автором якого і буде когнітарій. Остаточним фактом перемоги у цій війні буде не стільки крах імперії і навіть не руйні Кремля, як поява Нової Української Людини, суб'єкта духовної творчості «зрідненої праці» – когнітарія. Ціною жертвованої крові на скрижалях історії карбує Україна проект Нового Світу.

УДК 165.1

Богдан Максимович,

співголова Львівського осередку

Наукового товариства імені Сергія Подолинського,

член-кореспондент Української нафтогазової академії

ЦІННІСТЬ САМОБУТНОСТІ

Григорій Сковорода вірив: «Призначення українського народу – підвести людство до більшого удосконалення». І залишив нам у спадок багато своїх творів-вказівників як настанову щодо праці над своїм удосконаленням. Очевидно, що надалі ми повинні передавати свій досвід навколишньому світу. І, як на мене, уся його багатостороння творчість зводиться до двох основних способів